

Περί της Κυριακής ημέρας

του Βασιλείου Δ. Μακρυπούλια*

Η ποικιλία και η διαφορετικότητα στην ανθρώπινη ζωή είναι ίσως κάποιες από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις, οι οποίες πρωτίστως χαρακτηρίζουν την πολιτιστική ζωή. Η ποικιλία και η διαφορετικότητα χαρακτηρίζουν πολλές παραμέτρους της ανθρώπινης ζωής ακόμα και αυτή του χρόνου. Ανατρέχοντας στην ιστορία καταλαβαίνουμε ότι στο πέρασμα του χρόνου οι άνθρωποι προσπάθησαν κάποιες ημέρες να τις ιδούν διαφορετικά. Ή όλη ιδέα ξεκινάει από τη σύλληψη αυτού του ίδιου του σύμπαντος και της φύσεως. Το καλοκαίρι ο ήλιος επιβάλλει την ησυχία, η άνοιξη είναι η εποχή της κίνησης και της αναγέννησης. Οι οργανισμοί ξεκουράζονται μέσα από τη χειμερία νάρκη το χειμώνα προκειμένου την άνοιξη να δοθούν δημιουργικά στη συνέχεια του είδους τους. Οι μαθητές το καλοκαίρι αναπαύονται και επιδίδονται στον αγώνα της μάθησης πάλι το φθινόπωρο προς το χειμώνα.

Η ανθρώπινη πολιτεία που φτιάχθηκε κατ'εικόνα και καθ'ομοίωση της ανώτερης κοσμικής φύσεως υιοθέτησε αυτή τη σειρά. Όλες οι ημέρες της εβδομάδας δεν είναι ίδιες. Όπως ο άνθρωπος δεν είναι ο ίδιος όλες τις ημέρες της εβδομάδας. Όλα γύρω μας κινούνται, αλλάζουν, όλα προϋποθέτουν ποικιλία κινήσεων και ενεργειών. Κάποιες ημέρες το ανθρώπινο πνεύμα είναι ικανό, κάποιες άλλες επιθυμεί την ξεκούραση προκειμένου να αποδώσει τα μέγιστα. Το ίδιο συμβαίνει και με την ανθρώπινη ψυχή και το ανθρώπινο σώμα. Όλα αυτά βέβαια έχουν ισχύ εάν αντιμετωπίσουμε τον άνθρωπο ως πνευματικοσωματική οντότητα και όχι ως υλικό ζώον ως μαζάνθρωπον.

Στην Παλαιά Διαθήκη λοιπόν διαβάζουμε ότι ο θεός θαύμασε τα έργα του, όλα τα είχε κάνει «λίαν καλώς». Επέλεξε λοιπόν την έβδομη ημέρα ως ημέρα αργίας και ξεκούρασης. Το βαθύτερο νόημα ποιο είναι; Ο ιερός Χρυσόστομος σωστά υπαινίσσεται ότι η Κυριακή αργία είναι απαραίτητη για την υπαρξιακή εξέλιξη του ανθρώπου. Ο άνθρωπος κουράζεται έξι ημέρες προκειμένου την έβδομη να ανασυνταχθεί πνευματικά και σωματικά, μέσα από την Εκκλησία και τη συμμετοχή στη θεία ευχαριστία να εύρει εκείνο το πνευματικό οπλοστάσιο το οποίο θα τον βοηθήσει στη συνέχεια του δύσκολου αγώνος της ζωής. Το οντολογικό νόημα της έβδομης –ή όγδοης– ημέρας που ο θεός ξεκουράσθηκε εγκαινιάζοντας την Κυριακή (ή όποια άλλη ημέρα) ημέρα ως ημέρα αργίας είναι κάτι ακόμη βαθύτερο. Η γή ανήκει στο σύμπαν σε ένα κόσμο ακόμα ευρύτερο ο οποίος ως άπειρο είναι

ήρεμος και ευτυχισμένος. Ο άνθρωπος συμβολικά μιμείται το ότι ανήκει σε έναν ανώτερο κόσμο και μία ημέρα απέχει από την κίνηση και την αχλύ (φασαρία) της γήινης ζωής, σύμφωνα με την ανώτερη συμπαντική ζωή, ο άνθρωπος ηρεμεί. Μακριά από τους γνωστούς θολοκουλουριάρηδες οι οποίοι ξεχνούν ότι οι πρώτοι που κατήργησαν την αργία της Κυριακής ήταν οι άθεοι θιασώτες του υπαρκτού σοσιαλισμού, πιστεύουμε ότι θρησκευτικοί και ανώτεροι οντολογικοί παράγοντες προασπίζουν και καθιερώνουν την Κυριακή αργία. Είναι ύψιστο δείγμα αγάπης για τον άνθρωπο η παραδοχή πως μία ημέρα της εβδομάδας ο άνθρωπος-πρόσωπο έχει το δικό του χρόνο να αυτοπροσδιορισθεί και ελεύθερος μέσα στη γήινη ζωή να κάνει αυτό που θέλει. Η Κυριακή αργία είναι απόδειξη ότι η κρατική εξουσία σέβεται την υπαρξιακή ελευθερία του προσώπου. Σε κάθε άλλη περίπτωση παραιάζονται οι οντολογικές ελευθερίες του ανθρώπου που υμνήθηκε ως πρόσωπο από επιφανείς φιλοσόφους.

Ο Παρμενίδης και συλλήβδην η Ελεατική σχολή διεκήρυξε την ακινησία ως αρχή της σχετικής φιλοσοφικής σχολής. Το όλο σκεπτικό σε πολύ απλή εκδοχή έχει ως εξής. Το Τέλειο, το Είναι, χαρακτηρίζεται από την ακινησία, από την απουσία κίνησης και «άγχους». Συμβολικά ο άνθρωπος επιλέγει μία ημέρα της εβδομάδας και την αφιερώνει στο ανώτερο Όν το οποίο είναι πέρα από την κίνηση και τη στενοχώρια, ο άνθρωπος συμβολικά θέλει μία ημέρα την εβδομάδα να κινείται πέρα από την κίνηση και το θόρυβο. Θέλει μία ημέρα της εβδομάδας να είναι αφιερωμένη στον εαυτό του, στην ησυχία του που είναι πιθανόν να τον οδηγήσει αυτή η ηρεμία σε αναμνήσεις και σε συλλήψεις ανωτέρων ιδεών και πρακτικών ζωής πέρα από την ξεκούραση που τόσο ανάγκη την έχει.

Ας επισκεφθούμε και τον Επιτάφιο του Περικλέους. Στο κεφάλαιο 38 λοιπόν αναφέρονται τα εξής αρκούτως σημαντικά: (ας προσέξουμε τα λεγόμενα του Περικλέους ο οποίος ήταν ο οδηγός της Αθηναϊκής Δημοκρατίας ώστε και σήμερα να καταλάβουμε ότι η δύναμη του Δήμου στηρίζεται στον Άνθρωπο του πνεύματος και όχι στον αποχαυνωμένο και μαζοποιημένο άνθρωπο του ευρώ) «Και πέρα απ' αυτά εξασφαλίσαμε για το πνεύμα μας πολλούς τρόπους ξεκούρασης από τους κόπους, έχοντες τη συνήθεια να τελούμε γιορτές, με αγώνες και θυσίες, που καλύπτουν ολόκληρο το χρόνο και έχουμε συγυρισμένα νοικοκυριά που η καθημερινή τους ευχαρίστηση διώχνει τη λύπη μακριά.» Ο χρόνος για τους Αθηναίους είναι ζωντανή παράμετρος που επηρεάζει μία άλλη ζωντανή παράμετρο τον άνθρωπο. Η ενασχόληση με το διαφορετικό, το πιο πνευματικό και ανώτερο, αυτό που θα φέρει την εξέλιξη στον άνθρωπο, επιβάλλεται. Δεν μπορεί όμως να γίνει τις καθημερινές. Ο άνθρωπος, ως άτομο και πολίτης, ως εγώ και εμείς, βρίσκει ημέρα και ώρες να ασχοληθεί με το διαφορετικό, να κάνει το διαφορετικό, αυτό που ως πνεύμα και αξία θα ανεβάσει τον πολίτη και την πόλη, ψηλά ως πολιτισμό και ιστορία. Ακόμα και η εναλλαγή ημέρας και νύχτας αυτό μαρτυρεί. Όλα γύρω μας πρέπει να εναλλάσσονται, μέσα από τη διαλεκτική τους εναλλαγή παράγεται η σύνθεση του νέου, του καλλιτέρου. Ο άνθρωπος ο οποίος εργάζεται επτά συνεχείς ημέρες την εβδομάδα ομοιάζει με τον ήλιο που καίει συνεχώς. Μόνο καταστροφή θα επιφέρει και στον εαυτό του και στους άλλους, μιάς και θα εγκαινιάσει την εποχή της ύλης και της αντιπνευματικότητας, την εποχή όπου ο άνθρωπος –δούλος θα δουλεύει μόνο χωρίς να έχει καθόλου καιρό για τον εσωτερικό του εαυτό ο οποίος και τον προσδιορίζει οντολογικά. Τα αποτελέσματα θα είναι γνωστά. Ο κόσμος της ύλης και της οντολογικής απομόνωσης θα είναι γεγονός μέχρι το τέλος αυτού του διαλυμένου και εξαλλοιωμένου παντελώς κόσμου.

Ο Νικόλαος Καζαντζάκης αναφέρει την εξής ιστορία. Υπήρχε ένας πολύ εργατικός φούρναρης ο οποίος μία φορά το μήνα κρεμούσε μία επιγραφή στο μαγαζί του η οποία έγραφε «χαζάιν πιρούιτ» (το αφεντικό διασκεδάζει). Την ημέρα αυτή έκανε ότι ήθελε προκειμένου να ξεκουράσει την ψυχή του και το σώμα ώστε περαιτέρω να δοθεί στις ανάγκες του επαγγέλματός του. Η ιστορία είναι ενδεικτική προκειμένου να καταδείξει τις μεγάλες αλήθειες, η έβδομη ημέρα είναι αναγκαία προκειμένου ο άνθρωπος να προσδιορισθεί πνευματικά και ψυχολογικά για τη συνέχεια του βίου του. Ο μεγάλος Πλάτων χώρισε την ανθρώπινη ύπαρξη σε τρία μέρη. Το πνευματικό (ηγεμονικό) το ψυχολογικό (θυμοειδές) και το ηθικό (επιθυμητικό). Είναι αδύνατον και τα τρία αυτά μέρη να δουλεύουν ταυτοχρόνως. Το όλο θέμα ομοιάζει με τις τρεις διακριτές συνταγματικές εξουσίες οι

οποίες ενώ είναι απαραίτητες για την εύρυθμη λειτουργία του πολιτεύματος θα πρέπει απόλυτα να είναι διακριτές. Ο άνθρωπος έχει απόλυτη υπαρξιακή και ουσιώδη ανάγκη να διακρίνει στη θεωρία και πράξη τις τρεις παραπάνω λειτουργίες του. Εργάζεται αναπτύσσοντας το επιθυμητικό, ησυχάζει έστω μία ημέρα αναπτύσσοντας το θυμοειδές, έχει το δικό του χρόνο προκειμένου να αναπτύξει το ηγεμονικό. Καταλαβαίνουμε ότι η κατάργηση του ξεχωριστού χρόνου της Κυριακής, αποτελεί τη δικτατορία της μίας ανθρώπινης λειτουργίας, αυτής του επιθυμητικού ενάντια στις άλλες δύο. Η σύγχρονη εξουσία αυτού του κόσμου θέλει να δημιουργήσει τον άνθρωπο που δεν σκέφτεται παρά μόνο επιθυμεί της ύλης και των ποικίλων υλικών αναγκών του. Τη στιγμή που η ισομερής και αρμονική ανάπτυξη όλων των ανθρωπίνων μερών παραδίδει το εξελίξιμο ανθρώπινο πρόσωπο.

Σε αυτό το σημείο θεωρούμε τις απόψεις περί αργίας του Αριστοτέλους και του Ανάχαρη σωστές, στη βάση ότι ο άνθρωπος ο οποίος είναι ταγμένος στην ανακάλυψη και καλλιέργεια του αγαθού ποτέ δεν σταματά ενδελεχώς να μετέχει του αγαθού. Δεν συζητάμε για την ύπαρξη της αργίας προκειμένου ο άνθρωπος να ξεδίνει εκλύοντας τα πάντα. Σε καμμία των περιπτώσεων. Ο χρόνος έχει κοινή υπόσταση διότι συνεχώς ερευνούμε το αγαθό και το καλό και την ανάπτυξή του. Χρειάζεται όμως η ηρεμία της μίας ημέρας προκειμένου ο άνθρωπος να ερευνά την πορεία του, την εξέλιξή του, να απολαμβάνει τους οικείους του. Σε μία όμως εποχή όπως η σημερινή, η οποία αντιμετωπίζει τον άνθρωπο ως μαθηματικό και υλικό μέγεθος και μόνο, όλα γύρω μας είναι άχρωμα, υλικώς ενιαία, χωρίς καμμία διάκριση ξεχωριστών ενεργειών και απαιτήσεων αλλά και επιδιώξεων. Ο μαζάνθρωπος της σημερινής εποχής αντιλαμβάνεται και τις επτά ημέρες το ίδιο. Ως χρονική πίστωση παραγωγής ευρώ και τίποτε άλλο.

Στη βάση και της Χαϊντεγκεριανής φιλοσοφίας του Έντε-Είσι, η έβδομη ημέρα συμβολίζει το μικρό Είναι μέσα στο μεγάλο Είναι. Συμβολίζει την ημέρα που ομοιάζει με έναν άλλο κόσμο ξεχασμένο, ο οποίος όμως θα πρέπει να γνωρισθεί και πάλι από τον άνθρωπο. Τον κόσμο της ευτυχίας, της προσωπικότητας, της ηρεμίας, της ησυχίας και των πνευματικών απολαύσεων. Φαίνεται ότι η σύγχρονη εξουσία δεν θέλει ανθρώπους αφυπνισμένους σε αυτή τη βάση, δεν θέλει ανθρώπους οι οποίοι έχουν το χρόνο αλλά και την παιδεία να αντιληφθούν κάποια πράγματα διαφορετικά. Η ημέρα της αργίας αποτελεί μία ιδιότυπη εκχειρία στον πόλεμο της ζωής. Αδυνατούμε να καταλάβουμε γιατί η εκχειρία αυτή δεν θα πρέπει να παρέχεται στους ανθρώπους. Πίσω μάλλον από όλα αυτά υποκρύπτεται το νέο ανθρώπινο μοντέλο το οποίο θα ομοιάζει περισσότερο με ρομπότ παρά με σκεπτόμενο όν. Επίσης κρύβεται η παράδοση όλων στις πολυεθνικές διότι αποκλείεται μικρομεσαία επιχείρηση να μπορεί να εργασθεί επτά ημέρες την εβδομάδα. Τελικά τίποτε δεν είναι αθώο, τίποτε δεν είναι προς το καλό του καταναλωτή ο οποίος ούτως ή άλλως έχει περιορισμένες δυνατότητες αγοράς. Σε κάθε περίπτωση και η κατάργηση της Κυριακής αργίας είναι Δούρειος ίππος. Κρίμα στον όποιο Λαομέδοντα.

*Ο Βασίλειος Δ. Μακρυπούλιας είναι Δρ. Φιλοσοφίας.

13.09.2014

Πηγή: www.antibaro.gr/